

nyek közötti lételét, s azt a nemzetgazdászati követelményeihez képest okszerű kifejlődéshez vezetni óhajtván, a m. k. vallás-s közokt. ministeriumhoz azon kérelemmel járult, miszerint az érsekségi erdők állapotának megszemlélésére, illetőleg egy új erdőgazdászati rendszer megállapításához szükséges előmunkálatok megtételére a ministerium erdészeti osztályából egy szakértőt küldjön ki.

Ezen megtisztelő kiküldetéssel alólirott bizatott meg.

Az összes erdőségeknél jövőben miként leendő kezelésére vonatkozó rendszabályokat bátor leendek majd akkor közölni, a midőn azok a ministerium által jóváhagyva lesznek.

Hirsch István.

A mező- és erdőgazdák bécsi nemzetközi congressusának határozatai.

Miként t. olvasóink tudják, a congressus ideje szeptember 18. és 25. napjain tartatott, s a lapunk augusztusi füzetében közlött kérdések ügyében következő határozatokat hozott.

I-ső kérdés. Mily rendszabályok alkotandók a talajművelésre nézve hasznos madarak védelmére?

Határozat.

Az osztrák cs. és kir. kormány megkeresendő, hogy a talajművelésre nézve hasznos madarak védelmét az európai összes államokkal létrehozandó nemzetközi szerződések által a következő határozatok alapján biztosítsa.

I. A rovarpusztító madarak elfogása és megölése föltétlenül tiltatik.

II. Kivánatos, miszerint a kimélendő madarokról szakértőkből álló nemzetközi bizottság által egy részletes kimutatás szerkesztessék.

III. A magragó madarakra való vadászat, a márczius 1-től szeptember 15-ig tartó tilalmat kivéve, megengedettik.

IV. A madaraknak, lépre való fogdosása és mindennemű törbe ejtése teljesen tiltatik.

V. A madarak tojásainak és fiainak kiszedése, és fészkek szétrombolása, a kártékonyak kivételével, tiltatik.

Ezen kártékony madarak kimutatása szintén a fentebb nevezett bizottság által összeállítandó.

VI. A rovarokat evő eleven és holt madarak árulása mindenkor tiltva van, hasonlóképen a többi madárfajok árulása is a tilalom tartama alatt. E tilalom az említett madarak tojásainak és fészkeinek árulására is vonatkozik.

VII. A fentebbi határozatok alóli kivételek tisztán tudományos czélokra mindenkor megengedhetők.

2. Kérdés. Összehasonlító eredmények elérhetése tekintetéből a gazdasági és erdészeti statistikának melyik szakaszaira és vizsgálati módszereire ajánlható a nemzetközi közmegegyezés?

Határozat.

A mező- és erdőgazdák nemzetközi congressusa azon meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a mező- és erdőgazdaság jelen kifejlődésében nem nélkülözheti azon pontos és statisztikailag összehasonlítható adatokat, melyek annak a különböző művelt országokban fennálló állapotára és haladására vonatkoznak, és hogy egyébiránt a nemzetközi statistikának eddigi törekvései ezen szükséggel szemben ki nem elégitőknek bizonyultak be; továbbá: hogy a szükséges összehasonlítható eredmények egyedül szakértő vizsgálatoktól várhatók, melyeknek tárgyait a különböző államok kormányai közmegegyezés útján egyenlő szempontokból kiindulva, tárgyilag és fogalmilag megalapítják, valamint azoknak szabályos kivitelét és egymással való kölcsönös közlését biztosítják.

Ezért a mező- és erdőgazdák nemzetközi congressusa azon megkereséssel fordul az osztrák cs. és kir. kormányhoz :

„Miszerint a gazdasági és erdészeti statistika ilyenmü előmozdítása céljából az államok nemzetközi kölcsönös megállapodásának eszközzésére nézve lépéseket tenni sziveskedjék.“

Ezen kölcsönös megállapodásra nézve egy a népszámlálással egyidejü minden évtizedben ismétlődő enquétet ajánl, melynek minden államban magában foglalni kellene, a mező- és erdőgazdasági talajhasználat általános nemeinek lehetőleg kis kezelési kerületek szerint és a természetileg elhatárolt legnevezetesebb gazdasági vidékek különválasztása mellett kiderítendő területi viszonyait, a legnevezetesebb gabonanemek termesztését és a lehetőleg számos évek sorának tapasztalatai nyomán kiszámított átlagos termésnek jövedelmét a szokásos gazdasági rendszerek megjelölése mellett, továbbá a különféle erdőnemek s állabjaik területi viszonyait, a marhaállomány nagyságát, használatát és terményeit, a mezőgazdaságok és mezőgazdasági népességnek megközelítő számát, végre a fogyasztásnak hozzávetőleges számszerinti kimutatását.

Nem kevésbé sürgősen ajánlja, hogy az államok kölcsönös egyetértése a következő, összehasonlítólággal s átnézetesen rendezendő hirdetésekre is kiterjedjen : *a)* a mező- és erdőgazdasági termények piaci- és tőzsdeáraitól és azoknak fenálló forgalmáról, mely tények lehetőleg gyorsan és az elhatározó időszakokban, p. o. hetenkint nyilvánosan kihirdetendők ; *b)* az évi termés eredményéről évenként, és pedig az átlagos termés százalékaiban a korai terményekre nézve szeptember végeig, a többiekre nézve legkésőbb november végéig ; továbbá határozott számokban úgy a területi mérték egység szerinti, mint összes jövedelem kimutatása mellett, és mielőbb a termelési év letelte után ; *c)* a vasutakon, országutakon és vizen való szállítási költségekről mázsánként és mértföldenként, a munkások nap-

számbéireiről, a hitel költségeiről, a javaknak szabad kézből és birói végrehajtás útján történt eladásából származó változásairól, a vétel- és bérletárak nagyságáról, a mennyiben ezen adatok hivatalosan, vagy a fenálló intézmények állása szerint kielégítő biztossággal kipuhathatók, évi jelentésekben.

Az osztrák cs. és kir. kormány megkerestetik, hogy a többi kormányokkal egyetértőleg a nemzetközi statisztikai congressus állandó bizottmányát szakértő megbizottak által szaporítsa, kik a fentebbi határozatok foganatosítását a bizottmányoknál eszközöndik.

A congressus magas elnöksége megkerestetik, hogy a statisztikai congressus állandó bizottmányát ezen határozatokról mielőbb értesitse.

III. *a*) Kérdés. A kísérletügynek, mely pontjai kívánják egy nemzetközi vizsgálati rendszernek megállapítását?

Határozat.

1. A mezőgazdasági kísérletügynek sok kérdése és feladata van, melyek egyáltalában egyedül nemzetközi vizsgálati rendszer által megoldhatók, vagy melyeknek megoldása a mezőgazdaság érdekében mégis legcélszerűbben egy oly rendszer által eszközöltetik. Ilyen közös munka útján megoldandó feladatokként a következők ajánlkoznak:

a) A légköri csapadékoknak vizsgálása könleegre (Ammoniak) és salétromsavanyra való tartalmukra nézve, mely alkalommal a helyi és időviszonyok is egyuttal lehetőleg pontosan meghatározandók volnának. (Adalék a légeny kérdésének megoldásához).

b) A mívelt talajok beszivárgási képességének megállapítása, tekintettel a talaj vegyi és természettani tulajdonságaira, (erőműtani és vegyi talaj elemzésre, valamint a trágyázásnak a beszivárgásra való befolyására (növényészeti kérdés).

c) A mezőgazdasági vízműtannak (hydrotechnik) tudományos okadatolására szolgáló vizsgálatok (vízműtani tanulmányozási kertek).

d) A különböző országok és fekvések, gazdaságilag fontos magvaknak elemzése, azok kereskedelmi és tápértékének megállapítása végett.

e) Azon befolyásnak magyarázata, melyet a takarmányozás (étetés) és a faj a tej mennyiségére és összetételére, valamint a hizlalási képességre gyakorol.

f) A trágya ellenőrzése, a selyemhernyó magja és petéi.

g) Az ugyanazon magból eredett növények változatosságának vizsgálata a különféle termesztési föltételek mellett. (Acclimatisatio).

2. Ily kérdések és feladatok megoldása céljából megkeresendők a kormányok, hogy a mezőgazdasági kísérleti állomásokat kiegészítsék, s azokat megfelelő eszközökkel ellássák.

3. A mezőgazdasági kísérleti állomások főnökei, támogatva az illető kormányok választottjai által, időszakos nemzetközi gyűlésekben ülnek össze a közösen megoldandó feladatok, célnak megfelelő vizsgálati módszerek és egyöntetű hirdetések feletti tanácskozás végett.

4. Az osztrák cs. és kir. földmivelési ministeriumhoz kérelem intézendő, hogy az 1. és 2. alatti indítványok fogantatása iránt alkalmasnak mutakozó lépéseket tegyen.

III. b) Kérdés. Az erdőgazdasági kísérletügynek, mely pontjai kívánják egy nemzetközi észlelési rendszernek megállapítását?

Határozat.

1. Ajánltassék a különböző országok kormányainak, hogy az erdészeti kísérletügyet a rendelkezésükre álló minden eszközökkel kezdeményezzék és előmozdítsák.

2. Sikeres eredmények csak akkor várhatók, ha a kísérletügynek élén álló igazgatók a rövid idő alatt tömegesen halmozódó anyagot a szükségnek megfelelőleg feldolgozhatják. Kívánatos tehát, miszerint igazgatókul csak oly szakértők válasszassanak meg, kik lehetőleg összes erejüket ezen fontos tárgynak osztatlanul szánhatják.

3. Mihelyt az erdészeti kísérletügy valamely országban életbeléptettetett, a dolog érdekében fekszik, hogy a kísérleti igazgatók az illető kormányok által odautasíttassanak, miszerint magukat a már fenálló kísérleti intézetek igazgatóival a nemzetközi közreműködést igénylő vizsgálati tárgyak megállapítása és a vizsgálati módszerek feletti tanácskozások végett érintkezésbe tegyék.

4. Nemzetközi észlelési rendszert kívánnak az erdészeti kísérletügynek azon kérdései, melyek azon befolyást puhatólandják ki, a melyet az erdő a klímára, az eső mennyiségére, a források képződésére, a vízáradásokra sat. gyakorol; ezen minőségű kérdéseknek azonnali nemzetközi tárgyalása annál kínálkozóbbnak látszik, miután az ugynevezett „erdővédelmi kérdés“ egyedül ezen térnek tisztázása által oldható meg végérvényesen.

5. Egy oly állandó bizottmány alakítandó, mely mindazon rendszabályokat megvitandja, melyek az erdészeti kísérletügynek előmozdításához hozzájárulnak. E bizottmány minden fenálló kísérleti állomások igazgatóiból alakítandó, mely magát tetszés szerint megszaporíthatja.

6. A mező- és erdőgazdák congressusa azon kérelmet intézi az osztrák cs. és k. kormányhoz, hogy határozatairól minden oly európai országot, melyben az erdészeti kísérletügy még nem létezik, azonnal értesitse, s részvétőket kieszközölje.

IV. Kérdés. Minő nemzetközi közreműködés szükséges az erdők mindinkább növekedő pusztításának megakadályozására?

H a t á r o z a t.

I. Elismertetik, hogy a növekedő erdőpusztításnak hathatós megakadályozása végett nemzetközi közreműködésre van szükség, nevezetesen azon erdők fentartására és czélszerű kezelésére nézve, melyek forrásos vidékeken és nagyobb vízfolyamok partjain fekszenek, mert ezeknek önkényes használata által a vízállásnak az iparra és kereskedelemre nézve egyaránt káros nagy változékonysága, a medrek beiszaposodása, a partok leszakadása és a mezőgazdaságilag használt földterületeknek az egyes országok határain túl terjedő elárasztása idéztetik elő.

II. Elismertetik továbbá, hogy a földművelés gondozásának azon része, melynek célját a futóhomokon, hegycsúcsokon és hegyhátakon, valamint meredek hegyoldalakon, tengerpartokon és más kitett helyiségeken fekvő és egyéb a mezőgazdaságra nézve fontossággal bíró erdőknek fentartása és célirányos kezelése képezi, az összes művelt nemzeteknek közös ügye, és hogy oly általános alapelveknek közmegállapodás útján való létrehozása, melyek a földművelés védelme tekintetéből minden országban a véderdők birtokosai irányában alkalmazandók, okvetlen szükséges.

III. Elismertetik, hogy az I. és II. alatt említett erdők fentartása, különösen pedig a közösen, vagy társulatilag használandók-é, a megfelelő és az alapelvek fogantatását biztosító intézmények által lényegesen föltételeztetik, és hogy egy nemzetközi közmegállapodás az ily erdőkre és az erdővédelemre nézve fenálló törvényeknek és intézményeknek és azok eddigi eredményeinek kipuhatólása és közlése céljából alkalmas arra, hogy a véderdők fentartására lényeges javításokat létrehozzon.

IV. Végre elismertetik, hogy az erdőművelésnek az erdőpusztításból származott, vagy származható háborgatásait jelenleg kielégítőleg nem ismerjük, hogy ennél fogva az elérendő rendszabályoknak és intézményeknek egyelőre még határozott alapja nincsen.

V. Ezen alapnak megszerzése és az erdővédelmi kérdésnek további nemzetközi tárgyalása végett, megkerestetik az osztrák cs. és k. földművelési ministerium, hogy magát az illető kormányokkal érintkezésbe tegye a végből, hogy statistikai vizsgálatokat tétessenek az iránt, minő helyzetben, kiterjedésben és minőségben találtnak a szükséges véderdők, s hogy ezt legelső és legfontosabb főczél gyanánt tekintsék.

A nemzetközi congressus továbbá még a következőket határozta :

1. Hogy a mező- és erdőgazdák egy alkalmas helyen tartandó nemzetközi congressusban mielőbb összeüljenek.

2. Hogy ezen congressus a kormányok választottjaiból és a fontosabb mező- és erdőgazdasági egyesületek megbizottjaiból alakitassék.

3. Hogy ezen congressus főképen azon törvényhozási rendszabályok megvitatásával foglalkozzék, melyek a mező- és erdőgazdasági termények, háziállatok, mezőgazdasági gépek és trágyaanyagok nemzetközi forgalmának könnyítésére alkotandók volnának.

4. Hogy a congressus által oly tudományos kérdések is vétessenek tárgyalás alá, melyek alkalmasak volnának a mező- és erdőgazdasági iparnak haladását előmozdítani.

5. Hogy a delegatusoknak a folyó év gabonatermesztéséről pontos adatok áljanak rendelkezésre, hogy a congressus tapasztalatot szerezhessen arról, mely országok vannak utalva az élelmi cikkek behozatalára s melyeknek van kilátásuk azoknak kivitelére.

6. Hogy a jelenleg egybegyült congressus elnöke, a mező- és erdőgazdák második nemzetközi congressusának létrehozása iránt az illető kormányoknál és jelentékenyebb mező- és erdőgazdasági egyesületeknél a szükséges lépéseket megtenni sziveskedjék.

Kiadó :

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő :

Bedő Albert.